

Aan het college van B&W van Nijmegen

Betreft: advies over de antidiscriminatieagenda

Nijmegen, 3 april 2026

Geacht college,

De Cliëntenraad Participatiewet heeft uw verzoek tot advisering op de Uitvoeringsagenda tegen discriminatie in Nijmegen in goede orde ontvangen en besproken in haar overleg van 5 maart en nogmaals op 2 april jl. Graag brengen wij hierbij ons advies uit.

Advies en aandachtspunten

Allereerst wil de Cliëntenraad Participatiewet haar waardering uitspreken voor de in de Uitvoeringsagenda geformuleerde visie: *“In Nijmegen is geen ruimte voor discriminatie of uitsluiting. Iedere inwoner van Nijmegen wordt in gelijke gevallen gelijk behandeld.”* Wij onderschrijven deze ambitie en geven u graag de volgende aandachtspunten mee.

Terminologie

Wij adviseren om de term ‘geslacht’ te verbreden naar het inclusievere begrip ‘gender’, zodat beter wordt aangesloten bij de huidige maatschappelijke en beleidsmatige ontwikkelingen.

Sociaal-maatschappelijke positie/ klassisme

Hoewel sociaal-maatschappelijke positie geen klassieke wettelijke discriminatiegrond is, zien wij in de praktijk dat deze factor een grote rol speelt in de toegang tot voorzieningen en kansen. Dit kan leiden tot vormen van indirecte discriminatie en structurele uitsluiting. Dit zien wij onder andere terug in:

- de woningmarkt, waar inkomenseisen en hoge waarborgsommen drempels vormen voor toegang tot huisvesting;
- de toegang tot juridische ondersteuning, waar financiële barrières een belemmering vormen;
- financiële en verzekeringssystemen, waar selectiecriteria kunnen leiden tot uitsluiting van bepaalde groepen.

Daarnaast signaleren wij dat ook sociale status, reputatie en bekendheid in toenemende mate invloed hebben op de mate waarin mensen toegang krijgen tot kansen en serieus worden genomen. Dit kan bijdragen aan ervaren uitsluiting.

Ook het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) wijst op de sterke samenhang tussen sociale klasse en ongelijkheid, en de impact hiervan op kansen en maatschappelijke participatie.

Juist omdat deze vorm van uitsluiting minder zichtbaar is, acht onze Cliëntenraad, het van belang om sociaal-maatschappelijke positie expliciet te erkennen en mee te nemen in de verdere uitwerking van de antidiscriminatieagenda.

Onderwijs en gelijke kansen

Binnen het onderwijs zien wij blijvende aandacht nodig voor gelijke kansen, met name waar het gaat om toegang tot stageplaatsen en selectie op basis van naam, achtergrond of andere persoonskenmerken. Dit betreft bekende vormen van discriminatie die gerichte inzet vragen. Wij adviseren om hier waar mogelijk minder vrijblijvend op te sturen en om deze patronen expliciet te erkennen en actief te monitoren, bijvoorbeeld via uitstroomcijfers en samenwerking met onderwijsinstellingen en werkgevers.

Discriminatie op grond van religie

Ook vragen wij aandacht voor situaties waarin religieuze uitingen, zoals bidden, niet of onvoldoende worden gefaciliteerd binnen onderwijsinstellingen. Dit kan raken aan discriminatie op grond van religie of het ontbreken van redelijke aanpassingen.

Meldingsbereidheid en erkenning

Discriminatie manifesteert zich vaak in situaties die moeilijk individueel aantoonbaar zijn, maar in samenhang wel een patroon vormen. Te denken valt aan herhaalde controles bij specifieke doelgroepen in winkels of het structureel anders behandeld worden op basis van afkomst of uiterlijk. Hoewel er meldvoorzieningen bestaan, worden deze wellicht nog beperkt benut. Het vergroten van de toegankelijkheid en het gebruik hiervan is belangrijk, niet alleen voor het serieus nemen van individuele ervaringen, maar juist ook om patronen zichtbaar te maken.

Tot slot

Wij zien in de uitvoeringsagenda een waardevolle basis. Tegelijkertijd achten wij het van belang om discriminatie scherp te onderscheiden van andere vormen van ongelijkheid of uitsluiting, zodat de inzet van beleid en middelen zo effectief mogelijk kan plaatsvinden. Met name de rol van sociaal-maatschappelijke positie verdient hierbij nadere uitwerking, gezien de impact op het dagelijks leven van inwoners.

Met hartelijke groet,

Maren Wassenaar
Voorzitter Cliëntenraad Participatiewet

Jack Orsel
Secretaris Cliëntenraad Participatiewet